

Тема 2. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу

1. Фінансова звітність як інформаційна база фінансового аналізу
2. Читання фінансової звітності - основа фінансового аналізу
3. Агрегування фінансової звітності

1. Фінансова звітність як інформаційна база фінансового аналізу

Фінансова інформація - це систематизований набір відповідних інформативних показників, необхідних для проведення аналізу, планування та підготовки ефективних управлінських рішень щодо фінансово-господарської діяльності підприємства.

1. Фінансова звітність як інформаційна база фінансового аналізу

Три потоки фінансової інформації:

- ▶ Нормативна;
- ▶ Планова;
- ▶ Фактична.

1. Фінансова звітність як інформаційна база фінансового аналізу

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»

Фінансова звітність - це бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період.

1. Фінансова звітність як інформаційна база фінансового аналізу

- ▶ Баланс (Звіт про фінансовий стан);
- ▶ Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупні доходи);
- ▶ Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом);
- ▶ Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом);
- ▶ Звіт про власний капітал;
- ▶ Примітки до річної фінансової звітності.

1. Фінансова звітність як інформаційна база фінансового аналізу

Мета фінансової звітності - надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства.

1. Фінансова звітність як інформаційна база фінансового аналізу

- ▶ **Баланс**
- ▶ Оцінка майнового стану підприємства:
 - ▶ Склад і структура майна підприємства (необоротні активи, оборотні активи);
 - ▶ Коефіцієнт зносу основних засобів;
 - ▶ Складі і структура капіталу підприємства (власний капітал, довгострокові зобов'язання, короткострокові зобов'язання)

1. Фінансова звітність як інформаційна база фінансового аналізу

- ▶ **Баланс**
- ▶ Оцінка ліквідності підприємства (порівняння активу і пасиву):
 - ▶ Ліквідність активів;
 - ▶ Ліквідність балансу.

1. Фінансова звітність як інформаційна база фінансового аналізу

- ▶ **Баланс**
- ▶ Оцінка фінансової стійкості підприємства:
 - ▶ Тип фінансової стійкості;
 - ▶ Відносні показники фінансової стійкості.

1. Фінансова звітність як інформаційна база фінансового аналізу

- ▶ Звіт про фінансові результати
- ▶ Оцінка окремих показників рентабельності підприємства:
 - ▶ Рентабельність діяльності;
 - ▶ Рентабельність операційної діяльності;
 - ▶ Чиста рентабельність діяльності.

1. Фінансова звітність як інформаційна база фінансового аналізу

- ▶ **Звіт про фінансові результати + Баланс**
- ▶ Показники ділової активності підприємства:
 - ▶ Показники оборотності активів;
 - ▶ Рентабельність активів, рентабельність власного капіталу;
 - ▶ Термін обертання активів та елементів капіталу.

1. Фінансова звітність як інформаційна база фінансового аналізу

▶ Звіт про рух грошових коштів:

- ▶ Рух коштів в результаті операційної діяльності;
- ▶ Рух коштів в результаті інвестиційної діяльності;
- ▶ Рух коштів в результаті фінансової діяльності.

2. Читання фінансової звітності - основа фінансового аналізу

«Читання» балансу це попереднє загальне ознайомлення з підсумками роботи підприємства та його фінансовим станом, яке передбачає:

- ▶ виявлення позитивних та явно негативних статей балансу;
- ▶ оцінку зміни валюти балансу за аналізований період;
- ▶ оцінку динаміки і структури балансу.

2. Читання фінансової звітності - основа фінансового аналізу

Читання балансу розпочинають з ознайомлення із загальними характеристиками діяльності підприємства

- ▶ Вид діяльності;
- ▶ Середньоспискова чисельність працюючих;
- ▶ Розмір валюти балансу.

Ці показники є базовими для вибору об'єктів для порівняння

2. Читання фінансової звітності - основа фінансового аналізу

- ▶ В звичайних виробничих умовах збільшення валюти балансу оцінюється позитивно, якщо воно відбулося за рахунок зміни позитивних статей балансу.
- ▶ Це свідчить про зростання виробничих можливостей підприємства, інтенсивності виробництва.
- ▶ При цьому необхідно враховувати фактор інфляції, факти проведення дооцінки і індексації активів.

2. Читання фінансової звітності - основа фінансового аналізу

- ▶ Позитивно оцінюється збільшення:
 - ▶ в активі балансу залишків грошових коштів, поточних фінансових інвестицій, як правило, основних засобів, нематеріальних активів і виробничих запасів;
 - ▶ у пасиві балансу - підсумку першого розділу й особливо сум прибутку.

2. Читання фінансової звітності - основа фінансового аналізу

- ▶ ознаками «доброго» балансу є наступні:
 - ▶ наявність власного оборотного капіталу;
 - ▶ відсутність різких змін в окремих статтях балансу;
 - ▶ перевищення власного капіталу над зобов'язаннями і збільшення темпів його зростання проти темпів зростання зобов'язань;
 - ▶ дебіторська заборгованість на рівні розмірів кредиторської, приблизно однакові темпи приросту дебіторської і кредиторської заборгованості;
 - ▶ відсутність «хворих» статей (збитки, прострочена заборгованість).

2. Читання фінансової звітності - основа фінансового аналізу

«Золоте правило економіки підприємства»

$$\text{Tr}(\text{ЧП}) > \text{Tr}(\text{ЧД}) > \text{Tr}(\text{А})$$

Tr(ЧП) - темп зростання чистого прибутку;

Tr(ЧД) - темп зростання чистого доходу від реалізації продукції;

Tr(А) - темп зростання активів підприємства.

2. Читання фінансової звітності - основа фінансового аналізу

- ▶ **Перша нерівність:** чистий прибуток зростає випереджаючими темпами, що свідчить про відносне зниження витрат виробництва й обігу як результат дій, спрямованих на оптимізацію технологічного процесу та взаємовідносин з контрагентами.
- ▶ **Друга нерівність:** порівняно зі збільшенням економічного потенціалу чистий дохід від реалізації продукції зростає вищими темпами, тобто ресурси підприємства використовуються ефективніше, підвищується віддача з кожної грошової одиниці, вкладеної в підприємство.
- ▶ **Третя нерівність:** економічний потенціал підприємства зростає, тобто розширюються масштаби його діяльності.

3. Агрегування фінансової звітності

Необоротні активи	Власний капітал
	Довгострокові зобов'язання
Оборотні активи	Короткострокові зобов'язання
Баланс	Баланс

3. Агрегування фінансової звітності

- ▶ співвідношення необоротних і оборотних активів (оцінка залежить від галузевої приналежності підприємства: для промислового підприємства прогресивною є «важка» структура балансу, для торговельних - «мобільна»);
- ▶ структура необоротних активів у промислових підприємств переважно має бути представлена основними засобами;
- ▶ в оборотних активах близько 80 % має припадати на товарно-матеріальні запаси і дебіторську заборгованість;
- ▶ наявність власного оборотного капіталу. У фінансово нестійких підприємств власний оборотний капітал мають від'ємне значення